

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Danielis Huetii Demonstratio Evangelica

Huet, Pierre Daniel

Parisiis, 1679

I. Refelluntur argumenta Bodini. Primum argumentum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-16260

Mich. 5. 2. Et tu, Bethlehem Ephrata, parvulus es in millibus Juda: ex te mihi egredietur qui sit dominator in Israel, & egressus ejus ab initio, à diebus aternitatis.

Et tu, Bethlehem terra Juda, nequaquam minima es in principibus Juda: ex te enim exiet dux, qui regat populum meum Israel.

Luc. 2. 4. & seq. Ascendit autem & Joseph à Galilæa, de civitate Nazareth in Judæam, in civitatem David, que vocatur Bethlehem; eo quod esset de domo & familia David, ut profiteretur cum Maria desponsata sibi uxore pregnante. Factum est autem cum esset ibi, impleti sunt dies ut pareret. Et peperit filium suum primogenitum.

Joh. 7. 40. & seq. Ex illa ergo turba, cum audissent hos sermones ejus, dicebant, Hic est vere Propheta: alii dicebant, Hic est Christus: quidam autem dicebant, Numquid à Galilæa venit Christus? nonne Scriptura dicit, quia ex semine David, & de Bethlehem castello, ubi erat David, venit Christus?

I. Refelluntur argumenta Bodini. Primum argumentum. II. Secundum argumentum. Disputatur de censu Quirinii. Proponitur Beze opinio. III. Proponitur deinde nostra. IV. Tertium argumentum. V. Quartum argumentum. VI. Quintum argumentum.

Quæ duo Michæ prædicta de Jesu Bethlehemi orituro à nobis allata sunt, ea signare Messiam luculenter in Propositione septima probavimus. Nunc superest ut ostendamus ipsa hæc in Domino Jesu habuisse exitum, ut Messiam hunc esse efficiamus. Quamvis enim Bethlehemi natum etiam esse Evangelistæ prodiderint, testes idonei, ac coævi scriptores, eorumque hac in parte valere debeat auctoritas ex secundo nostro Axiomate, & tam distincta fuerit à primordio Judæa gens per tribus, & populos, & familias, & domos, inquit Tertullianus, ut nemo facile ignorari de genere potuisset, vel de recentibus Augustianis censibus, adhuc tunc fortasse penitentibus, ac per ea etiam me silente obteratur Bodini impietas, qui adversus Bethlehemiticum Christi ortum argumenta aliquot attulit, hæc nos tamen sigillatim retundemus.

Refelluntur argumenta Bodini.

Tertull. adv. Marc. libr. 4. cap. 16.

Bodino, De abd. rer. subl. arc. libr. 5.

Primum hoc est, Jesum Nazarethi esse natum; patriamque hanc, ut pote ignobilem, opprobrio ipsi fuisse; atque hinc Nathanaëlem Philippo, Jesum Nazarenum eum esse quem Moses & Prophete prædixerant sibi nuntianti, respondisse: A Nazareth potest aliquid boni esse? Jesum quoque ipsum, cum Paulum de cælo compellaret, seipsum Nazarenum, non Bethlehemitam dixisse. Quibus testimoniis consimilia afferri plura possunt, in quibus non populus solum Judaicus, sed Jesu etiam Discipuli & sequaces, Nazarethum patriam hunc habuisse, atque hinc produisse fatentur; ac Nazarenum, & Nazarethum, & Galilæum dicunt; quo postremo nomine Julianus Apostata ipsum contumeliæ causâ appellabat. Adde & ad Herodem Galilææ Tetrarcham à Pilato esse remissum, ut hominem Galilææ ditionis. At bene est, quod qui Nazarenum vel appellant ipsi, vel appellatum narrant Scriptores sacri, Bethlehemi natum esse iidem asseverant; unde manifestum est de Nazarethi nomine ipsi fecisse vocabulum, ad significandum locum, non in quo natus erat, sed quem ejus parentes incolebant, & in quo ipse fuerat educatus. Sic Virgilius Trojanum Cæsarem dixit, quod Troja majores ipsius venissent. Augusto cognomen Thurino fuisse narrat Suetonius, in memoriam majorum originis. Idem inter illustres Grammaticos Quintum Cæcilium Epirotam, Tusculi natum refert; cognomine, non à loco ortus, sed à loco originis indito. Florentissimus etiam Homerum Interpres Eustathius, patriam eam esse ait, non in qua quis natus sit, sed in qua educatus. Ejus verba, quoniam ad hanc quaestionem per mihi videntur esse opportuna, referre dignum est: ο δὲ πατρίδος ἐστὶν ὁ εὐνοῦς πατρίς ἢ πόλις ἢ οὐκ ἐν ἑσέῳ τῆς γῆς ἀλλ' ἐν ἑσέῳ τῆς θάλασσης, ὡς ὅρα μὴ τοῦτο, ἀλλ' ἀπὸ τῆς θάλασσης τῆς πατρίδος ἀποστραφῆς, ἐκδοτὸς τῆς ἐστὶ τῆς θάλασσης πόλεως, ἢ οὐκ εὐνοῦς εὐνοῦς ἐστὶν πατρίς, ὡς πῶς μὲν τὰ πάντα ἀπὸ τῆς θάλασσης. Hæc est patriæ definitio: patria enim urbs est quedam, in qua quis post ortum educatus est. Adeo ut qui talis non sit, sed post ortum patria sit privatus, is urbe hujusmodi exciderit, neque tam eam habeat patriam, ac illam qua ipsum deinceps aluit. Vere igitur Vajira Rabba, & Bemidbar Rabba Mef-

Primum argumentum. Joh. 1. 45, 46. Act. 22. 8.

Virg. lib. 1. Æneid. Suet. August. cap. 7. & De illust. Gram. cap. 16.

Eust. in Hom. Od. 2.

sia patriam Aquiloni assignant; rerum vero ab eo gerendarum locum, Austro.

*Secundum
argumentū.
Disputatur
de censu
Quirinii.
Proponitur
Bezæ opinio.*

Sueton. Aug.
cap. ult.
Dio libr. 56.

Joseph. Antiq.
libr. 18. cap. 1.

Joseph. Antiq.
libr. 16. c. 14.

Ad. 5. 37.

*Proponitur
deinde nostrā.
Suet. August.
cap. 27.*

Joseph. Antiq.
libr. 7. cap. 10.

II. Alterum hoc objicit Bodinus, censum ab Augusto indictum, & à Cyrenio actum, cum historia Jesu haudquaquam congruere, quippe auctorem esse Dionem, evenisse id anno qui mortem Augusti proxime præcessit, atque eo anno Jesum jam annum decimum quartum attingisse. Ad id autem quod opponi potest, duplicem ab Augusto factam descriptionem; postremam eam quam commemorat Dio; priorem vero per Cyrenium à Luca memoriæ proditam, quæ cum ageretur natus est Christus: ad id, inquam, subjicit Bodinus, rem aliter se habere, quippe hoc tempore Quintilium Varum Syriæ Præsidem fuisse, non Cyrenium, qui multo post Herodis obitum Judææ censum egit; quorum omnium testem citat Josephum. A Bodino hic exigitari Bezam manifestum est, cujus hæc est opinio; Augustum, ut breviarium illud Imperii conficeret, cujus Suetonius & Dio meminerunt, necesse habuisse orbis totius, qua Romanum patebat imperium, descriptionem instituire, citra ullam tributorum exactionem; id autem in Syria factum per Cyrium, sive Quirinium, illic ea tantum de causâ cum potestate missum; cum Præsides esset, sive Saturninus, sive Varus: post Archelai vero exilium, rursus eodem missum Quirinium, ut Archelai confiscaret pecunias, Syrorumque omnium, ac jam Syriæ contributorum Judæorum facultates censeret: posteriorem hunc censum literis à Josepho proditum, priorem à Luca. Itaque inane est quod adversus ea objicit Bodinus, Quintilium Varum Præsidem fuisse, cum prior census actus est, non Quirinium; cum præmonuerit eum Beza Varo numeris participem ac socium adjunctum fuisse Quirinium, quemadmodum Saturninus collegam datum Voluminium scribit idem Josephus. Quæ verane sint, jam non inquiri: absque examine certe, & confutatione à Bodino haudquaquam debuerunt prætermitti. Verum sic agitur: quod boni est, excerptit; dicit quod mali est, vel quod mali esse putat; cum nihil sit, quin male narrando depravari possit. Profecto in Bezæ sententiam concesserunt viri eruditionis fama nobilissimi, Scaliger, Casaubonus, Drusus, Petavius, Grotius; plurimumque juvari videtur causâ hæc ipsis Lucæ verbis: *Hæc descriptio prima facta est à Præside Syriæ Cyriano*: quasi innuens post primam illam descriptionem à Cyrenio factam, aliam deinde fuisse institutam ab eodem, nempe postquam Archelai pecuniæ in fiscum sunt redactæ, quæ & ab eodem Luca in Actis commemoratur. Nos quoque tantorum virorum sententiæ poteramus adherere, & Bodini cavillationum securi ad alia pergere: verum quoniam dignus vindicæ nodus hic est, in eo industriam quoque nostram experiemur.

III. Aliorum igitur acute excogitatis super illo Quirinii censu à Luca memorato interpretationibus compendii causâ prætermittis, nostram proferemus. Censum Romani Imperii ab Augusto ter actum fuisse testificatur Suetonius. Docent idem nos Ancyranæ tabulæ, quas in Pandectis suis Turcicis Leunclavius, & in Inscriptionibus suis Gruterus repræsentant; atque id insuper, primum censum habitum fuisse Augusto VI, Agrippa II. Coss. qui annus congruit cum Juliano XVIII: secundum, Marcio Censorino & Asinio Gallo Coss. anno nimirum Juliano XXXVIII: tertium, Sexto Pompeio & Sexto Apuleio Coss. Juliano anno LIX. Aio secundum hunc censum eum esse, qui cum ageretur, natus Christum Lucas refert. Sciendum enim est rem fuisse censum diuturnioris operæ, quæque in plurium annorum spatium excurreret. Cum Davidis jussu Ebræos percensuit Joab, decem prope menses in eam rem infumit; quamvis in censum non venerint Levitæ & Benjamitæ, ut habet Josephus. Hinc existimari potest, quantæ fuerit molis ac temporis Romanum totum Imperium lustrare & censere. Facile ergo crediderim ab anno XXXVIII Juliano cceptum hunc censum, ad Christi usque ortum perseverasse. Atqui Q. Sentius Saturninus, vir Consularis, Præsides in Syriam missus est circa hunc ipsum annum Julianum XXXVIII, Syriamque per quinquennium circiter rexit. Extremis itaque præfecturæ suæ temporibus, eum puto mandatum accepisse de censu habendo per Syriam. Nam prius per Italiam, finitimasque provincias institui censum oportuit, quam in extremis Imperii finibus. Etsi enim res eodem tempore per universas provincias administrari potuit, quoniam tamen Tabulæ censuales ad Augustum, postquam perfectæ erant, mittebantur, ut Imperii facultates haberet perspectas, vix credibile est tot rebus simul cognoscendis, & ad examen suum revocandis animam adhibere potuisse: quod perfacile erat, si res ordine gesta esset. Ex his autem censualibus Tabulis brevitarium Imperii Suetonio & Dioni memoratum Augustus confecisse. Igitur si medullis Imperii percensendo tribuamus quadriennium, censum agi cceptum in Syria dicemus eo anno, qui postremus fuit Saturnini. Cum autem res abiret in diem, videtur excessisse magistratu ante absolutum censum, ejusque peragendi curam successori suo P. Quintilio